

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Zdeňka Kühna a soudců Daniely Zemanové a Miloslava Výborného v právní věci žalobce: **J. S.**, zastoupen JUDr. Jaromírem Slezákem, advokátem se sídlem Masarykova 197, Nové Město na Moravě, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 376/1, Praha 2, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 7. 2013, čj. MPSV-UM/4530/13/9S-VYK, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 12. 12. 2013, čj. 22 A 67/2013–29,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků řízení **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovenému zástupci žalobce, advokátu JUDr. Jaromíru Slezákovi, **se p ř i z n á v á** odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti v částce 2600 Kč, která bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobce požádal o příspěvek na péči dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. Úřad práce ČR, krajská pobočka v Jihlavě, kontaktní pracoviště Nové Město na Moravě, rozhodnutím ze dne 25. 4. 2013, čj. MPSV-UP/679716/13/AIS-SSL, příspěvek na

pěči žalobci nepřiznal. Odvolání žalobce žalovaný zamítl rozhodnutím označeným v záhlaví tohoto rozsudku.

[2] Proti rozhodnutí žalovaného podal žalobce žalobu ke krajskému soudu. K projednání žaloby nařídil krajský soud ústní jednání na 12. 12. 2013. Vzhledem k tomu, že žalobce při jednání vzal žalobu v plném rozsahu zpět, krajský soud řízení dle § 47 písm. a) s. ř. s. zastavil usnesením označeným v záhlaví tohoto rozsudku.

II.

Stručné shrnutí argumentů kasační stížnosti

[3] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) se zastavením řízení nesouhlasil, proto podal proti usnesení krajského soudu kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. b), d) a e) s. ř. s. V kasační stížnosti, resp. v jejím následném doplnění ze dne 15. 4. 2014, stěžovatel namítá, že jeho žaloba nebyla řádně prostudována, nebylo provedeno dokazování ve věci a zastavení řízení podepsal pod nátlakem. K písemnému dotazu krajského soudu totiž zcela jednoznačně uvedl, že na žalobě i na jejím ústním projednání trvá. Stěžovatel tvrdí, že k zastavení řízení došlo jednostranným úkonem ze strany krajského soudu proti jeho vůli, aniž by mu byla věc v dané situaci řádně vysvětlena.

[4] K tomu stěžovatel dodává, že na ústní jednání v jeho věci 12. 12. 2013 se dostavil s ohledem na aktuální zdravotní problémy jeho manželky ve spěchu. Stěžovatel se dokonce domníval, že se projednává věc jeho manželky, v níž byla také podána samostatná žaloba a v řízení o níž jí stěžovatel zastupuje. Z tohoto důvodu si stěžovatel omylem vzal písemnosti týkající se věci jeho manželky. Poté, co tuto skutečnost zjistil, zůstal rozrušen. Soud měl tedy při jednání zohlednit věk i duševní stav stěžovatele v době jednání. Krajský soud tak postupoval nezákonně, jeho procesní postup byl nedůvodný a nemá oporu v řízení, které mu předcházelo. Stěžovatel setrvává na svém tvrzení, že z jeho strany nebyl vědomě učiněn úkon zpětvzetí žaloby, ani nenavrhoval zastavení řízení. O tom prý svědčí i jeho podpis na protokolu o ústním jednání; oproti běžnému podpisu je celý roztřesený a pořadí jména a příjmení je prohozeno. Stěžovatel v protokolu o jednání vědomě opravil nesprávné údaje jak v osobě žalovaného, tak označení zákona, dle kterého mu příslušná dávka dle jeho názoru náleží. V době podpisu protokolu o jednání se stěžovatel domníval, že podepisuje pouze tyto změny a neměl v úmyslu řízení ukončit. Stěžovatel zastává názor, že postupem krajského soudu bylo porušeno jeho právo na spravedlivý proces, zejména právo na řádné poučení o jeho procesních právech a předvídatelnost postupu soudu.

[5] Dále stěžovatel uvádí též argumenty proti postupu a závěrům žalovaného, který dle stěžovatele rozhodl účelově, pouze na základě formálního posouzení části předložených podkladů. Ze všech těchto důvodů stěžovatel navrhuje, aby zdejší soud napadené usnesení krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[6] Žalovaný vyjádření ke kasační stížnosti nepodal.

III.

Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

pokračování

[7] Důvodnost kasační stížnosti posoudil soud v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů; neshledal přitom vady, kterými je povinen se zabývat i bez návrhu (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[8] Kasační stížnost není důvodná.

[9] V posuzovaném případě stěžovatel kasační stížností napadl usnesení krajského soudu o zastavení řízení. Takovou kasační stížnost lze opřít pouze a jen o důvody nezákonnosti tohoto rozhodnutí podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. (viz např. rozsudek NSS ze dne 21. 4. 2005, čj. 3 Azs 33/2004-98). Proto Nejvyšší správní soud již na tomto místě konstatuje, že uplatněné námitky, které nesměřují proti zastavení řízení krajským soudem, se míjejí s předmětem tohoto řízení a zdejší soud se jimi nemůže zabývat.

[10] Pod důvod podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. spadá i případ, kdy vada řízení před soudem měla nebo mohla mít za následek vydání nezákonného rozhodnutí o zastavení řízení (srov. rozsudky NSS ze dne 22. 9. 2004, čj. 1 Azs 24/2004-49, č. 427/2005 Sb. NSS, či ze dne 6. 12. 2005, čj. 6 As 4/2004-53). Předmětem posouzení Nejvyššího správního soudu v daném řízení proto bude jen otázka, zda krajský soud postupoval správně, pokud řízení o žalobě stěžovatele podle § 47 písm. a) s. ř. s. zastavil poté, kdy ji stěžovatel vzal zpět.

[11] Z předloženého soudního spisu vyplývají následující pro věc rozhodné skutečnosti. Stěžovatel podal žalobu proti rozhodnutí žalovaného dne 14. 8. 2013. Protože stěžovatel trval na ústním jednání (viz č. l. 21 soudního spisu), krajský soud nařídil ústní jednání na 12. 12. 2013. Z protokolu o jednání z téhož dne, založeného na č. l. 27 soudního spisu, vyplývá, že další dokazování ve věci nebylo prováděno, protože stěžovatel po zvážení a po poučení o podmínkách § 9 zákona č. 366/2011 Sb., prohlásil, že na své žalobě netrvá, bere ji zpět a navrhuje zastavení řízení. Protokol dále obsahuje podpis stěžovatele pod tímto prohlášením. Žádné další úpravy protokol neobsahuje. V návaznosti na to vydal krajský soud napadené usnesení.

[12] Podle § 47 písm. a) s. ř. s., věty před středníkem, soud řízení usnesením zastaví, vzal-li návrhovač svůj návrh zpět. Uvedené ustanovení dopadá na situace, kdy účastník řízení z vlastní vůle z jakýchkoliv důvodů již na věcném projednání svého návrhu před soudem netrvá a svůj návrh vezme zpět. Toto ustanovení přitom nedává soudu žádný prostor pro úvahu, zda řízení zastaví, či nikoliv. Nastanou-li podmínky uvedené v této normě, soud řízení o návrhu zastaví vždy.

[13] V daném případě tyto podmínky nastaly. Z protokolu o ústním jednání jasně vyplývá, že stěžovatel vzal žalobu zpět poté, kdy mu byly vysvětleny zákonné podmínky nároku na zvýšení příspěvku na péči, o který žádal. Tvrdí-li stěžovatel, že se domníval, že podepisuje pouze změny protokolu o ústním jednání, které v něm sám vyznačil, nelze tomuto tvrzení přisvědčit. Ve spisu krajského soudu je totiž založen originál protokolu o ústním jednání, který je vlastnoručně podepsán stěžovatelem modrou propiskou bez jakýchkoliv jiných zásahů stěžovatele.

[14] Pokud jde o námitku stěžovatele, že byl v době ústního jednání rozrušen tím, že v důsledku zdravotních problémů jeho manželky na jednání spěchal, či tím, že teprve při jednání zjistil, že bude projednána jiná věc, než na kterou si přinesl doklady, lze jen konstatovat, že tento stav stěžovatele je pochopitelný. Ani tato skutečnost však není způsobila zpochybnit zákonnost postupu krajského soudu, tj. zastavení řízení. Vůle stěžovatele byla jasně projevna a stvrzena jeho vlastnoručním podpisem. Pokud se stěžovatel rozhodl ve své i v manželčině věci vystupovat sám, respektive manželku zastupovat, je to jeho právem a tuto snahu stěžovatele lze ocenit. V takovém případě si však stěžovatel musel být vědom, že následky svých jednání nese pouze a jen on sám, resp. v jiné věci jím zastupovaná manželka. Nic stěžovateli v daném případě nebránilo v tom, aby se nechal zastupovat zástupcem (advokátem) anebo o jeho bezplatné ustanovení požádal soud. Tyto možnosti však stěžovatel nevyužil. Musel a měl tedy počítat s tím, že cokoliv před soudem učiní, bude bráno jako vyjádření jeho vůle s dopady na průběh řízení.

[15] Zdejší soud nemá důvodu pochybovat o tom, že stěžovatel prohlášení o vzetí žaloby zpět skutečně učinil dobrovolně. Opak neplyne ani z jeho tvrzení, přednesených v kasační stížnosti. I kdyby snad krajský soud stěžovatele o možnosti zpětvzetí návrhu poučil, nebylo by toto jednání soudu v rozporu se zákonem. Podle § 36 odst. 1 s. ř. s. má soud ve vztahu k účastníkům řízení poučovací povinnost. To platí tím spíše, jedná-li soud s laiky. Rozhodnutí soudu by zejména nemělo být pro jeho adresáty překvapivé. Soud tedy postupoval správně, vyjevil-li stěžovateli svůj předběžný náhled na věc a umožnil mu vzít žalobu zpět. Pokud by snad stěžovatel nerozuměl významu procesního úkonu zpětvzetí žaloby, mohl jistě soud požádat o vysvětlení dopadů tohoto kroku. To však stěžovatel neučinil.

[16] K námitce stěžovatele, že krajský soud použil při poučení stěžovatele o hmotném právu nesprávný zákon, zdejší soud odkazuje již na jednu řečené v bodech [9] a [10]. Tato námitka se ve vztahu k napadenému usnesení míjí s předmětem řízení. Nad rámec nezbytně nutného lze dodat, že krajský soud citoval zákon, který by byl rozhodný v případě věcného projednání žaloby, poněkud nepřesně (jde o novelu zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, správně tedy měl být citován zákon č. 108/2006 Sb., nikoliv jeho novela, která nemá vlastní normativní existenci). Zdejší soud však podotýká, že krajský soud § 9 zákona č. 366/2011 Sb. ve skutečnosti vůbec neaplikoval, neboť žalobu stěžovatele věcně vůbec neprojednával. Z tohoto důvodu nemůže mít uvedené drobné formální pochybení vliv na zákonnost napadeného usnesení o zastavení řízení.

[17] Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že krajský soud nepochybil, pokud řízení o žalobě stěžovatele zastavil z důvodu jejího zpětvzetí. Právo stěžovatele na spravedlivý proces či na řádné poučení soudem porušeno nebylo, naopak, krajský soud dal stěžovateli ještě před ústním jednáním možnost zvážit trvání na svém dosavadním postupu. Vzal-li nakonec stěžovatel žalobu zpět, krajský soud nemohl postupovat jinak, než řízení zastavit; právě jiný postup krajského soudu by byl v rozporu se zákonem.

[18] Pokud se stěžovatel dožadoval jednání před zdejším soudem, lze jej odkázat na § 109 odst. 2 s. ř., podle něhož o kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud zpravidla bez jednání. Jednání nařídí jen tehdy, považuje-li to za vhodné nebo provádí-li dokazování.

pokračování

V nynější věci nebylo jednání třeba, a Nejvyšší správní soud neprováděl ani žádné dokazování. Pokud mu stěžovatel navrhoval, že při jednání osvětlí další souvislosti a okolnosti jednání před krajským soudem, ani to nebylo třeba. Jak již Nejvyšší správní soud shora vysvětlil, subjektivní pohnutky stěžovatelova zpětvzetí žaloby před krajským soudem nejsou podstatné.

IV. Závěr a náklady řízení

[19] Nejvyšší správní soud s ohledem na výše uvedené neshledal námitky stěžovatele důvodnými. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž musí kasační soud přihlížet z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.).

[20] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud na základě § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalovanému v tomto řízení žádné náklady nevznikly, a proto mu soud náhradu nákladů řízení nepřiznal. Stěžovateli byl usnesením zdejšího soudu ze dne 26. 3. 2014, čj. 10 Ads 14/2014-34, ustanoven zástupce JUDr. Jaromír Slezák, advokát se sídlem v Novém Městě na Moravě. Nejvyšší správní soud přiznal ustanovenému zástupci stěžovatele odměnu za dva úkony právní služby (převzetí věci a sepsání doplnění kasační stížnosti) podle § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, a to za každý úkon právní služby ve výši 1000 Kč (srov. § 9 odst. 2, § 7 bod 3 advokátního tarifu) a náhradu hotových výdajů paušální částkou za každý úkon právní služby ve výši 300 Kč (srov. § 13 odst. 3 advokátního tarifu), celkem 2600 Kč. Jelikož ustanovený zástupce není plátcem DPH, zdejší soud mu částku odpovídající dani z přidané hodnoty nepřiznal. Celkem činí odměna ustanoveného zástupce 2600 Kč a bude mu vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. května 2014

Zdeněk Kühn
předseda senátu